

Samhällsbyggnadskontoret
Mattias Sjölundh
enhetschef inflyttarservice

YTTRANDE

2018-10-29 12:04:45

Regeringskansliet
Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm
A.remissvar@regeringskansliet.se
A2018/00777/I

Yttrande över betänkandet SOU 2018:22 Ett ordnat mottagande – gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande. Dnr A2018/00777/I

Sammanfattning

Åre kommun ser det som mycket positivt att en utredning gjorts kring ett ordnat mottagande av asylsökande till landet och vi är i grunden positiva till utredningens helhet. Vi kommer nedan lista de saker som vi ser som fördelar i betänkandet och även lista de saker som vi ser som negativa och behöver utredas vidare.

Fördelar med betänkandet

I grunden är Åre kommun som nämnt positiv till ett effektivare, sammanhållet system för mottagandet av asylsökande till vårt land.

Vi ser att utredningens förslag ger:

- En positiv start för den asylsökande i Sverige då man på ett ankomstcenter kan få genomgå de nödvändiga kontrollerna och utredningarna omgående. Ambitionen att hinna med så mycket som möjligt under denna tid ser vi som positiv.
- En möjlighet att snabbt urskilja om man har stora möjligheter att få uppehållstillstånd eller om chanserna är små. Den urskiljning som sker i detta tidiga skede är positiv.
- En tydlighet i processen för individen. Den asylsökande kan på ett tydligare sätt följa processen för sin asylprövning och kan även använda tiden under väntan till att direkt börja sin integrering i Sverige. Med detta system slipper man en utdragen passiv väntan som varit fallet sedan 2015.
- En tidig start på utredningen om man skall få uppehållstillstånd eller inte. Det är positivt för individen då väntan kortas ner.
- Allt som kan ske redan under asylprocessen i form av integrationsfrämjande insatser är av godo. Både för integration och eventuellt återvändande.
- En tydligare ansvarsfördelning mellan stat och kommun. Staten ansvarar första tiden på antagningscentret och kommunerna har huvudansvaret när de anländer dit.
- En klar fördel för de asylsökande barnen. De kan snabbt komma till en kommun där de börjar sin skolgång i Sverige. De slipper då, sannolikt, att byta skolor flera gånger under första åren.

- Kommunerna ett tydligare ansvar för boenden. Vi ser det som en fördel att kommunen gör det, i motsats till att staten förvaltar och driver boenden ute i kommunerna.
- En tidig start på både samhällsorientering och Svenska för invandrare redan på ankomstscntret och sedan i kommunen. Att utredningen föreslår denna ansatts och möjlighet kommer var positivt för individens integration.

Delar som vi ser behöver utredas vidare eller belysas tydligare

Utöver de saker vi nämnt som positiva ser vi även att det finns flera saker som vi ser som negativa och behöver utredas eller belysas tydligare.

De saker vi tänker på är:

- Hur ser Migrationsverkets roll ut i kommunerna under asyltiden? På vilket sätt kommer Migrationsverkets personal vara tillgängliga för kommunen vid behov? Hur kommer de asylsökande i kontakt med Migrationsverket vid behov?
- Vid ett negativt besked efter att man redan placerats i en kommun. Hur kommer då avvisningen ske? Vilken blir Migrationsverkets roll vid avvisning? Kommunens personal kommer att ha svårt att på ett framgångsrikt sätt medverka i denna process då man enbart arbetar med att integrera på ett så effektivt sätt som möjligt. Här behövs ett tydligt stöd och arbete från Migrationsverket och vi saknar en beskrivning av detta.
- När det gäller ersättningsnivåerna till kommunerna för mottagandet, i de räkneexempel vi sett, upplever vi det generellt som för låga. I synnerhet i förhållande till de insatser vi anser att man som kommun behöver göra för en lyckad start på integrationen.
- Det generella statsbidrag man föreslås få vid uppfyllande av sitt uppsatta mottagande är för lågt. Det är Ej tillräckligt kännbart att avstå detta bidrag ifall en kommun avstår att ta emot sin kvot. Det måste bli mer kännbart att strunta i att ta emot och göra ett bra jobb.
- Att en tidig kartläggning sker med hjälp av Arbetsförmedlingen på ankomstcentret är positivt. Det vi saknar beskrivning av är HUR den tidiga kartläggningen ska gå till samt hur kommer överföringen av informationen till kommunerna kunna gå till. Hur överförs kunskapen sömlöst till lokal Arbetsförmedling samt kommunens personal?
- Vi efterlyser en högre ambitionsnivå och tydlighet när det gäller vad kommunerna skall erbjuda under asyltiden! Lagg ett skallkrav på kommunerna med specifika krav på genomförande av integrationsfrämjande insatser kopplade till bidragen. En förordning kring vilka insatser som staten kräver av kommunerna. Detta kan handla om många delar och ett exempel kan vara boendeformen. Vi ser att det skall vara lägenheter i första hand för att helt komma ifrån de gruppboenden vi haft de senaste åren. Det kan också handla om hur mycket SFI man skall erbjuda eller vad arbetsfrämjande insatser innebär och hur Arbetsförmedling och kommun skall samarbeta för bästa resultat. Vi saknar generellt en beskrivning av vad som är minimikravet på kommunen när man väl tagit emot en asylsökande. Ambitionsnivån i utredningen är hög när det gäller att undvika en passiv väntan men en målande beskrivning av förväntade insatser saknas. Detta är viktigt utifrån att varje individ skall få samma mottagande och möjlighet oavsett i vilken kommun man placeras.

- Vi ser att Staten bör ta ansvar för byggande och byggnader i de kommuner som ska ha mottagningscenter.
- Att individen kan ha praktik och arbeta under asyltiden är avgörande för integrationen. Att utredningen föreslår att Arbetsförmedlingen m.fl undersöker möjligheterna med försäkring m.m för denna tid ser vi som positivt och önskar att det utreds tydligt för att nå lösningar.

Slutligen vill vi trycka på två övergripande saker som vi ser behöver utvecklas i vårt land för att underlätta integrationen.

- Fördelningsnyckeln över hur många nyanlända varje kommun skall ta emot per år inte bra och behöver förnyas. Vi önskar att man tittar på andra parametrar än man gör nu. Största fokuset är idag om det finns jobb på platsen eller inte. Dels tror vi att mått och referenspunkterna kring detta behöver förnyas och dels behövs fler faktorer vägas in. Övergripande ser vi en konflikt när det gäller storstäder och landsbygd här. Var i Sverige ska vi lägga tyngdpunkten för integration? Vi anser att det finns stor tilltro till att storstäderna skall lösa frågan. Sannolikt beror det på att vi tittar för mycket enbart på var det finns jobb. Storstäderna har boendebrist och saknar utifrån det i många fall både viljan och möjligheten att ta emot nyanlända. Vilket i sin tur leder till misslyckad integration..

Vi anser att fördelningsnyckeln behöver kompletteras med en integrationsfaktor. Vi kommuner på landsbygden vill ofta ha fler invånare och resultatet av integrationen efter etableringen är ofta högre än i rikssnittet. Åtminstone i Jämtland och utifrån detta resonemang ser vi det som viktigt att se över hur kommuntalen tas fram så att de kommuner som vill och kan ta emot fler nyanlända får möjlighet att göra det.

Ett ytterligare medskick är att det skulle vara till stor hjälp i integrationsarbetet om vi som kommun kan få bättre planeringsmöjligheter genom att får Kommuntal i fler än ett år i taget. Gärna tre år framåt för att kunna rigga en organisation som skapar så goda integrationsmöjligheter som möjligt.

<https://www.regeringen.se/496383/contentassets/fd9afaf058b144d5b719c56f56cb732f/ett-ordnat-mottagande--gemensamt-ansvar-for-snabb-etablering-eller-atervandande-sou-201822.pdf>

ÅRE KOMMUN

Katrin Wissing
samhällsbyggnadsnämndens ordförande

Helena Elfving
nämndsekreterare